

Daha bir Eğitimde Verilere Dayalı Çözümler ve Sağduyu

Emin Karip, Editör

Daha bir'in 51. Sayıdaki son cümlesi “çözüm üretme sorumluluğunda olan yöneticilerin ve çözümler konusunda rehberlik edecek bilgiyi araştıracak ve üretecek eğitimcilerin, verilere dayalı bir tartışma ortamı oluşturmaları ve sağduyu içinde çözüm aramaları gerekmektedir” ifadesi ile sonlandırılmıştı. Verilere dayalı bir politika üretme, karar alma ve problem çözme sürecinin Türkiye’de ivedilikle şu soruların cevabını oluşturacak verilere ihtiyacı vardır:

1. Ulusal ve uluslar arası araştırmaların ortaya koyduğu, Türkiye’de öğrenci başarısında gözlenen sorunların nedenleri nelerdir?
2. Öğrenci başarısına ilişkin ulusal ve uluslar arası değerlendirmelerin sonuçlarının istatistiksel açıdan, bireylerin yaşamı ve toplumun geleceği açısından anlamı nedir?
3. Tolumun ve ekonominin gereksinim duyduğu temel bilgi ve beceriler nelerdir ve mevcut eğitim uygulamaları ile bu beceriler ne ölçüde kazandırılmaktadır?
4. Tolumun ve ekonominin gereksinim duyduğu temel bilgi ve becerileri kazandırabilecek bir eğitim sistemi nasıl yapılandırılmalı ve yönetilmelidir?
5. Eğitim sisteminin kaliteli bir eğitimi daha eşitlikçi bir dağılım içinde sunabilmesi için alternatif politikalar ve uygulamalar neler olabilir?
6. Daha nitelikli ve daha eşitlikçi bir eğitim sağlanabilmesi için mevcut kaynakların nasıl kullanılması gerekir ve gereksinim duyulan yeni kaynaklar nelerdir?

Bu soruların cevaplarını ya da en azından alternatif cevaplarını verilere dayanarak oluşturmadan, eğitim sisteminin parçaları ile ilgili iyileştirme girişimleri bütünlükten yoksun, çözüm olmaktan uzak kalacaktır. Hiç kimse bu soruların cevaplarının “zaten bilindiği” gibi bir yanılgıya düşmemelidir. Eğitim sisteminin sorunları, sorunların nedenleri ve çözümleri konusunda bildiklerimizin birçoğu sistemin bütünü ile ilgili bütüncül ve güvenilirliği yüksek verilere dayanmamaktadır.

PISA araştırmasının 2006 yılı sonuçları da açıklandı. Sonuçlar üzerinde, medyada daha çok sıralamadaki yerimizi vurgulayan haberler geçildi.

Sonrasında ilgili tarafların tümünün üzerine sanki ölü toprağı serilmişçesine bir sessizlik oluştu. Bazı meslektaşlarımız artık “silkinmenin” zamanı geldiğini söylediler. Ama gözüken o ki, ne nasıl silkinileceğini bilen var, ne de kimsenin silkinmeye takati var. Artık hiç kimsenin PISA gibi araştırmaların “ulusal” olmadığını ve “bize” uymadığını, bu nedenle bizim çocuklarımızın sıralamada sonlarda kaldığını savunması da mümkün değil. Çünkü “ulusal” olan OKS gibi sınavların sonuçları da PISA sonuçları ile örtüşmektedir.

Bütün bulgular, öğrencilerimizin ancak %2 civarında bir kısmına “iyi bir eğitim” verebildiğimizi göstermektedir. Bunun bireysel olarak anlamı, bir birey olarak temel bilgi ve becerileri kazanma hakkında; iyi bir gelecek, iyi bir iş ve iyi bir gelir hakkında yoksun kalmak olabilir mi? Toplumsal açıdan ise, küreselleşmiş bir dünyada rekabet gücünü kaybetmek; politik ve ekonomik açıdan etkin bir aktör olmak yerine, küreselleşmenin bir nesnesi olma riski olabilir mi? Eğitimin mevcut durumunu gösteren veriler bir istatistik olmanın ötesinde, bireyin ve toplumun geleceği açısından alarm verir niteliktedir. Nitelikli bir eğitim hakkından yoksun kalan her çocuk bir istatistik değil, bir insandır. Hiçbir toplum, bir tek insanını bile ihmal ve israf etmenin maliyetini göze alamaz.

Eğitimin sorunlarının, sorunların nedenlerinin ve çözümlerinin tanımlanmasında sorumluluğun toplumun bütününe ait olduğu doğru bir söylemdir. Ancak bu konuda güç ve iradeye kimlerin sahip olduğunu da göz ardı edilemez. Örneğin, Michael Apple’ın bu konudaki görüşleri oldukça ilginç gözükmektedir. Micheal Apple’a göre dominant olan gruplar eğitimde ve sosyal politikaların oluşturulmasında geniş kapsamlı bir ittifak oluşturmuş durumdadır. Bu ittifak sağduyuya üstün gelmiş gözükmektedir. Michael Apple bu dominant grupları; neo-liberaller, neo-konservativler, otoriter populistler ve yeni yönetimler olarak tanımlamaktadır. Apple’a göre bu gruplar arasındaki ittifak, daha demokratik eğitim politikalarının ve reformların gerçekleştirilmesini engellemektedir.

Daha iyi bir eğitim alma hakkına ve gücüne sahip olan toplumsal kesimler, aynı zamanda sorunları tanımlama ve çözümler üretme gücüne ve araçlarına da sahip gözükmektedir. Bugün beklide ayrıcalıklı bir eğitim alma olanaklarına sahip olmak, toplumun en azından belirli bir kesimi için, sorunların herkesin sorunu olmadığı anlamına gelmez. Bir kez daha tekrarlamak gerekir ki; çözüm üretme sorumluluğu ile güç ve iradesine sahip olanların ve çözümler konusunda rehberlik edecek bilgiyi araştırarak ve üretecek eğitimcilerin, verilere dayalı bir tartışma ortamı oluşturmaları ve sağduyu içinde çözüm aramaları, eğitimde mevcut sorunlardan çıkışın yalnızca bir başlangıcı olacaktır.

Dahabir sayıda buluşmak dileğiyle.